

Kommunal Rapport

Kommune
barometeret **2016**

ANALYSE
ENDELIG UTGAVE
20. AUGUST

Brønnøy

nr. 304 på totaltabellen

nr. 340 uten justering for inntektsnivå

Nøkkeltallene er litt svakere enn korrigert inntektsnivå skulle tilsi

Annonser

Plasseringer totalt 2010-2016

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Totalplassering (rapportert)	183	196	296	273	309	241	304
Totalplassering (oppdatert/sammenliknbar)	104	62	141	209	256	209	304
Uten hensyn til økonomiske vilkår (oppdatert/sammenliknbar)	139	104	176	248	310	258	340
Rangering inntektsnivå	264	264	235	205	277	276	267

Sektorer 2010-2016 - sammenliknbar serie

Plassering	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Grunnskole	181	163	150	151	200	204	221
Eldreomsorg	49	38	65	50	56	78	200
Barnevern	340	262	392	377	359	170	243
Barnehage	86	60	89	148	196	133	107
Helse	59	299	182	321	226	119	107
Sosial	323	280	295	300	375	311	310
Kultur	366	217	185	229	193	268	256
Økonomi	357	324	262	320	385	425	419
Kostnadsnivå	149	130	211	238	250	300	314
Miljø og ressurser	113	108	280	315	269	181	301
Saksbehandling	180	120	207	256	287	210	317
Vann, avløp og renovasjon	118	138	175		215	194	168

Plasseringene er oppdatert med nøkkeltallene som er brukt i 2016-barometeret. Plasseringene vil derfor AVVIKE fra det som ble rapportert for ett eller flere år siden. På den annen side er tidsserien så sammenliknbar som det er mulig å få den.

Rapporterte plasseringer - ikke sammenliknbar

Plassering	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Grunnskole	77	295	251	227	253	239	221
Eldreomsorg	169	146	194	139	150	55	200
Barnevern	285	217	374	374	329	208	243
Barnehage	93	112	143	268	191	271	107
Helse			357	131	172	149	119
Sosial	406	409	363	334	325	290	310
Kultur		267	126	285	285	327	256
Økonomi	393	310	219	233	300	378	419
Kostnadsnivå		5	75	97	170	286	314
Miljø og ressurser	356		322	355	161	263	301
Saksbehandling			311	257	329	207	317
Vann, avløp og renovasjon			219	277			168

Dette er plasseringene i de ulike sektorene slik de faktisk ble rapportert de ulike årene. Denne serien er ikke sammenliknbar over tid. Vi tar med tallene slik at kommunene skal finne igjen de rapporterte plasseringene.

Hovedanalyse - endelig utgave 2016

Brønnøy er på 304. plass i Kommunebarometeret 2016 fra Kommunal Rapport. Kommunen får en plassering et godt stykke under midten av totaltabellen. I totaltabellen - men bare der - justerer vi for økonomiske rammebetingelser. Profilen er en del svakere enn normalen i Kommune-Norge.

Kommuner som havner i toppen av barometeret har generelt klart flere gode plasseringer enn andre, men det er ikke slik at enkelte kommuner er i toppen på alle områder, mens andre er helt i bunn. I snitt har en kommune like mange gode som svake plasseringer. Det er den totale miksen som avgjør plasseringen.

En kommune som får en svak plassering har ikke nødvendigvis dårlige tjenester og er ikke et dårlig sted å bo. Poenget er at kommunen sannsynligvis har noe å lære av liknende kommuner som ligger i toppen av den samme tabellen.

Hvis vi ser bort fra kommunenes ulike økonomiske utgangspunkt, kommer Brønnøy på en 340. plass. Nøkkeltallene er litt svakere enn korrigert inntektsnivå skulle tilsi. Tabellen er oppdatert 4. juli.

Kommunen har ingen plasseringer inne på Topp 100-listene, men nøkkeltallene innen barnehage og helse løfter kommunen litt på totaltabellen.

Nøkkeltallene som trekker mest ned er særlig innen økonomi, hvor det blir en veldig svak plassering. Nøkkeltallene innen saksbehandling, kostnadsnivå, sosialtjeneste og miljø og ressurser trekker også Brønnøy nedover på totaltabellen.

Noen hovedfunn i analysen:

Avgangskarakterene på 10. trinn i Brønnøy har vært en del under middels de siste årene, målt mot resten av Skole-Norge. Det er godt samsvar mellom prestasjonene på nasjonale prøver og avgangskarakterene. Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er omtrent på normalnivået.

Kommunen har en ganske typisk fordeling mellom hjemmebasert omsorg og institusjon. Målt mot hvor mange gamle som faktisk bor på sykehjem er det ikke veldig mange plasser for demente. Andelen er stabil. Det er ikke spesielt mye tid med lege og fysioterapeut på

sykehjem, men omfanget er litt større enn for et par år siden.

Statistikken for saksbehandling i barnevernet er de to siste årene blitt mye bedre enn tidligere. Drøyt én av ti saker tok mer enn 3 måneder å behandle i fjor, og de fleste barna har nå en tiltaksplan/omsorgsplan. Andelen av sakene som har tiltak i hjemmet er midt på treet.

Alle minoritetsspråklige barn går i barnehagen, statistikken har vært godt i Brønnøy lenge. Landsgjennomsnittet er 74 prosent. Kan andre lære noe her? Bemanningen er lav, klart dårligere enn landsgjennomsnittet og langt bak de beste.

Korrigert netto driftsresultat var så vidt i pluss i fjor – en framgang etter tre svake år. De aller fleste leverte imidlertid bedre tall. Kommunen har imidlertid et betydelig oppsamlet underskudd – situasjonen er alvorlig. Netto renteeksponert gjeld økte videre i fjor og er dobbelt så høy som landsgjennomsnittet. For fem år siden ga netto finans for avdrag en liten inntekt, i fjor kostet det 1,6 prosent av brutto driftsinntekter å betjene gjelda. Det er et betydelig skifte.

Kostnadsnivået korrigert for utgiftsbehovet er høyt innen kommunehelse og sosialtjeneste. I grunnskolen ligger kostnaden litt over landsgjennomsnittet, det samme er tilfellet i pleie og omsorg. Barnevernet ble langt dyrere i fjor, etter et nesten tilsvarende fall året før. Brønnøy er nå middels i kostnad her.

20. august har vi rettet noen feil i helsebarometeret. For enkelte kommuner har det også medført betydelig endret plassering på totaltabellen.

Kommunebarometeret i et nøtteskall

En årlig rangering av alle kommuner, foretatt av Kommunal Rapport på basis av offentlig tilgjengelige data fra offisielle kilder. Første rangering ble publisert i 2010. Årets barometer er det sjuende i rekken, og inkluderer 126 ulike nøkkeltall innen 12 forskjellige kategorier.

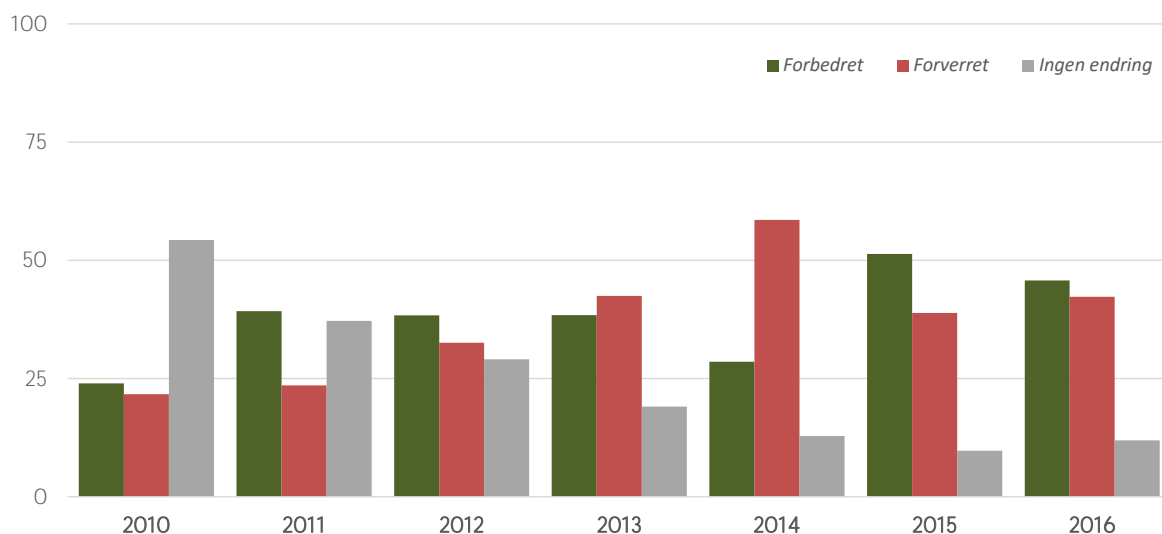
Kommunal Rapport har alt ansvar for vektning, vurderinger og eventuelle feil i framstillingene. Vi har forutsatt at kommunene har rapportert korrekt. I noen få tilfeller har vi fjernet data som har framstått som mistenkelige. I de tilfellene står kommunen uten data.

Litt tabloid og forenklet kan vi si at vi måler Norges beste kommune.

Hensikten er å gi et lettfattelig bilde av hvordan kommunen presterer målt mot resten av Kommune-Norge, med ambisjonen om å bidra til en mer opplyst lokaldemokratisk diskusjon. Dette er ingen vurdering av om innbyggerne får gode nok tjenester, men om det ser ut til at kommunen har noe å lære. Det er viktig å huske på at det kan finnes gode forklaringer bak en svak tabellplassering, og at tilfeldigheter vil spille en rolle. Viktigere enn tabellplasseringen er om kommunen har fått bedre eller dårligere nøkkeltall det siste året. En enkel tese er at om hovedvekten av nøkkeltallene forbedres, leverer kommunen også samlet sett bedre enn før.

Vil du lese mer om kildene til nøkkeltallene som er brukt og hvorfor Kommunal Rapport lager denne rangeringen? Gå til denne artikkelen: kommunal-rapport.no/kommunebarometeret/2016/metode

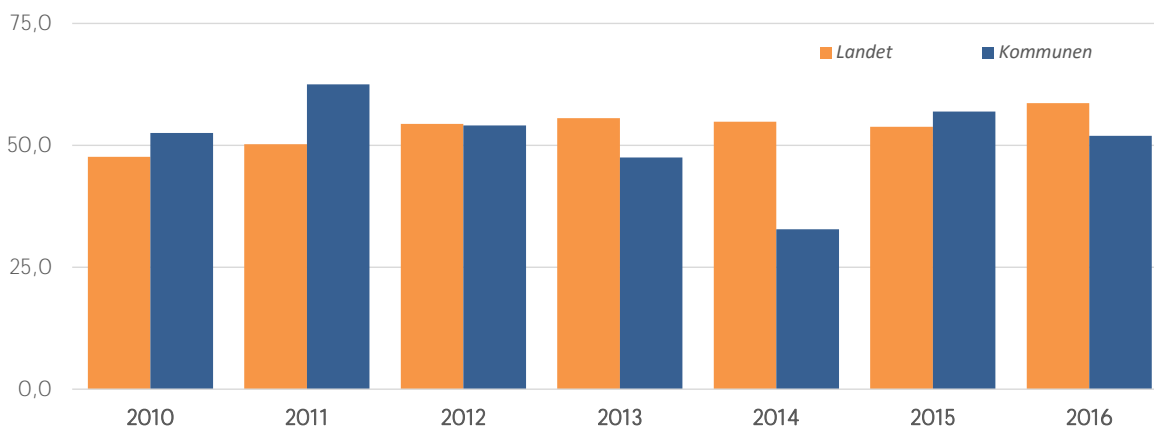
Har nøkkeltallene blitt bedre eller dårligere på ett år?

Andelen av kommunens egne nøkkeltall som har blitt bedre eller dårligere det siste året. Nøkkeltall som ikke kan sammenliknes med året før regnes inn i "ingen endring". I en typisk kommune vil det være en litt høyere grønn enn

rød søyle de tre siste årene, ettersom gjennomsnittet i Kommune-Norge er den største andelen av nøkkeltallene som endrer seg, blir bedre.

Er utviklingen på linje med landet ellers?

Grafikken sammenlikner kommunens utvikling med gjennomsnittet: Hvor stor andel av nøkkeltallene ble bedre i fjor?

I denne grafikken måler vi bare de nøkkeltallene hvor det faktisk var endring; alt over 50 prosent indikerer at det var en større andel nøkkeltall som ble bedre, enn som ble dårligere.

Fra 2012 og framover har en overvekt av nøkkeltallene blitt bedre. Andelen har aldri vært større enn nå - nær 59

prosent av nøkkeltallene i Kommune-Norge som endret seg i fjor, ble til det bedre. Andelen er vektet som vektningen i Kommunebarometeret, slik at beregningen legger mer vekt på sentrale nøkkeltall.

Ikke alle nøkkeltall kan forbedres, og noen nøkkeltall reflekterer en fast skala mellom kommunene (hvor noen får bedre resultat på bekostning av andre. Men i stor grad er det mulig å forbedre seg innen de indikatorene som er i bruk i Kommunebarometeret.

Grunnskole

20 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste fire år (10 % vekt i sektoren)	39,7	39,8	39,8	3,0	3,1	2,9	252
AVGANGSKARAKTERER: Snitt grunnskolepoeng (10. trinn) siste år (5 %)	40,0	39,2	39,2	3,6	2,7	2,2	330
FRAFALL: Andel elever ikke fullført og bestått videregående innen fem år, snitt siste fire år (20 %)	27	27	24	3,2	3,3	3,4	199
NP 5. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)	46,8	47,6	47,2	2,3	2,7	2,4	333
NP 5. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (2,5 %)	37	33	35	1,6	2,7	2,3	281
NP 8. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)	49,4	49,6	49,1	3,0	3,3	3,0	237
NP 8. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (2,5 %)	7	8	9	4,5	4,8	4,2	114
NP 9. TRINN: Gjennomsnitt nasjonale prøver siste fire år (5 %)	50,6	51,0	51,8	3,5	3,3	3,5	154
NP 9. TRINN: Andel elever på laveste mestringsnivå, snitt siste fire år (2,5 %)	5	5	4	4,2	4,4	5,0	60
UTDANNING: Andel lærere m/høyere og pedagogisk utdanning, 1.-10. trinn (12,5 %)	94	94	92	5,6	5,4	5,1	80
TRIVSEL: 7. trinn, snitt siste fem år (5 %)	82	84	87	3,4	3,5	4,0	253
TRIVSEL: 10. trinn, siste fem år (5 %)	81	80	81	4,0	3,3	3,4	296
SPESIALUNDERVISNING: Andel elever med slik undervisning, snitt siste fire år (5 %)	11,4	11,3	10,0	3,0	2,8	3,3	283
LEKSEHJELP: Andel elever 1.-4. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	35	9	5	2,4	1,5	1,3	342
LEKSEHJELP: Andel elever 5.-7. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	0	24	15	4,8	2,8	1,9	266
LEKSEHJELP: Andel elever 8.-10. trinn som har leksehjelp (2,5 %)	0	22	15	2,1	4,7	2,5	74
SFO: Antall elever i SFO per avtalt årsverk (7,5 %)	15	19	15	5,5	5,0	4,9	115

Nasjonalt fortsetter avgangskarakterene å øke. Statistisk sentralbyrå understreker at en forklaring på forbedringen det siste året er gode karakterer i valgfag som nå er en del av beregningen. Det er ikke gitt at det forklarer framgangen helt og fullt. En annen delforklaring er at elever med innvandrerbakgrunn får klart bedre karakter enn for noen år siden. Variasjonen i karakterer forklares delvis med sosial bakgrunn. Likevel: Det er lett å finne eksempler på gode resultater i kommuner hvor få foreldre har høy utdanning - to tilfeldige eksempler er Nes i Buskerud og Stordal.

Langt færre på 1.-4. trinn får leksehjelp enn for et par år siden, det henger sammen med at ordningen ikke lenger gjelder spesielt for denne gruppa. Det er nå flere elever som får leksehjelp på 5.-7. trinn, og vi har nå med oversikt over leksetrinn også i ungdomsskolen, for å gi hele bildet. Etterspørselen finnes det ikke statistikk for.

Andel elever som får spesialundervisning fortsetter å falle sakte landet sett under ett, og er nå på 7,9 prosent nasjonalt. Drøyt 87 prosent av lærerne har nå godkjent utdanning, det er en marginal økning fra 2014.

Vi har med ett nøkkeltall fra SFO, som er antall elever i

SFO målt mot avtalte årsverk. I snitt er det 19,9 elever per årsverk. Nasjonalt har bemanningen blitt marginalt dårligere hvert av de fire siste årene.

Avgangskarakterene på 10. trinn i Brønnøy har vært en del under middels de siste årene, målt mot resten av Skole-Norge. Frafallet på videregående blant elever fra kommunen er omtrent på normalnivået. Det er godt samsvar mellom prestasjonene på nasjonale prøver og avgangskarakterene.

Andelen elever som får spesialundervisning er på et normalnivå målt mot resten av Skole-Norge. Andelen har falt litt det siste året.

Ganske få på 1.-4. trinn får leksehjelp, viser tallene fra Utdanningsdirektoratet. Etterspørselen kjenner vi ikke. På 5.-7. trinn er det få som får leksehjelp, målt mot resten av landet. På ungdomsskolen er leksehjelp brukt litt mindre enn hva som er vanlig.

Eldreomsorg

20 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
BEMANNING: Andel ansatte med fagutdanning (10 % vekt innen sektoren)	77	79	74	4,2	4,4	3,8	208
BEMANNING: Tid med lege og fysioterapeut på sykehjem (10 %)	0,64	0,84	0,90	2,1	3,0	3,1	170
BEMANNING: Årsverk av ergoterapeut og geriatrisk sykepleier per 1.000 innb. over 80 år (10 %)	27	24	24	5,7	5,1	5,3	40
PROFIL: Hvor stor andel av de over 80 år med tjenester, får den hjemme? (10 %)	70	70	71	3,1	3,1	3,3	227
TILSYN: Andel på sykehjem med tilsyn av lege (5 %)			15			1,0	319
TILSYN: Andel på sykehjem med tilsyn av tannhelsepersonell (5 %)		8	10		1,0	1,0	259
DEMENTE: Andel plasser til demente, mot antall over 80 år på sykehjem (5 %)	28	28	30	2,9	2,9	2,9	275
ENEROM: Andel brukertilpasset enerom på sykehjem med bad/wc (5 %)	95	97	92	5,6	5,8	5,3	249
KORTTIDSPASSER: Gjennomsnittlig oppholdstid per plass, målt i dager (10 %)	19	22	23	5,3	5,0	4,9	146
SAMHANDLING: Antall døgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter, per 10.000 innb. (5 %)	18	21	15	5,6	5,7	5,8	227
BEHOV: Andel av 67+ med bistand, som har stort omsorgsbehov (2,5 %)	16	13	13	3,8	4,6	4,3	92
HELSETILSTAND: Dødelighet i prosent av landsgjennomsnittet (100 = snittet) (7,5 %)	104	102	109	3,6	3,7	3,0	289
TILBUD: Gjennomsnittlig antall timer praktisk bistand i hjemmet (2,5 %)	9,0	8,5	8,4	3,4	3,0	2,8	207
TILBUD: Gjennomsnittlig antall timer hjemmesykepleie (2,5 %)	4,8	4,8	5,2	2,9	2,7	2,9	136
TRYGGHET: Trygghetsalarm per 1.000 hjemmeboende eldre over 80 år (5 %)	44	44	44	4,3	4,2	4,2	118
BRUKERE: System for brukerundersøkelser i hjemmetjenesten/institusjon (5 %)	6	4	2	6,0	4,3	2,7	266

Vi ønsker i størst mulig grad å reflektere selve eldreomsorgen, definert som tilbudet til de over 80 år. Ikke alle nøkkeltall er skilt på alder, dessverre. Vi håper rapporteringen til SSB blir mer detaljert og bedre etter hvert. I de foreløpige tallene finnes ikke oppdaterte årsverktall. Dette vil først foreligge når det endelige barometeret publiseres i juni. Nå brukes nyeste tilgjengelige data.

For Kommune-Norge samlet er 81 prosent av plassene på sykehjem nå moderne enerom, andelen er omtrent den samme som for ett år siden.

Et opphold på en korttidsplass varer i snitt 19,5 dager, det er omtrent som de to foregående årene. Legg merke til at vi teller antallet opphold og ikke antallet personer, i kommuner hvor det er mange vedtak per person kan det gi et skjevt bilde. 71 prosent av alle over 80 som får tjenester i Norge, bor hjemme. Totalt er det år for år færre gamle som får tjenester. Det kan både indikere bedre helsestilstand og at lista for i det hele tatt å få tjenester øker noe.

Hvor stor tilgang det er av lege på sykehjem er viktig. Nasjonalt har omfanget økt fra drøyt 29 til knapt 32 minutter det siste året. Sett over tid har tilbudet blitt betydelig større. Det har også blitt litt mer tid med fysioerapeut, men endringen over tid er mye mindre.

Et nytt element i årets barometer er nøkkeltall for hvor stor andel av beboerne på sykehjem ved nyttår som i fjor fikk tilsyn av lege og tannhelsepersonell. 33 prosent hadde hatt tilsyn av tannhelsepersonell. 50 prosent hadde hatt tilsyn av lege, andelen økte klart. En feilkilde er at det bare er beboerne ved nyttår som er med i tallene. Indikatorene er tenkt å bidra til mer innsikt i tilbudet på sykehjem.

74 prosent av de ansatte har fagutdanning i Brønnøy. Det er omtrent som i normalkommunen. Landsgjennomsnittet er på 73 prosent, ifølge oppdaterte tall. Andelen er en god del lavere nå enn for ett år siden.

Tiden med lege og fysioterapeut per beboer på sykehjem var omtrent uendret i fjor. Årsverk av geriatrisk sykepleier og ergoterapeut gir en indikasjon om tilbudet på sykehjem. I Brønnøy er dekningen ganske høy.

Kommunen har en ganske typisk fordeling mellom hjemmebasert omsorg og institusjon. Andelen over 67 år med hjemmetjenester og stort omsorgsbehov er litt under middels. Målt mot hvor mange over 80 som faktisk bor på sykehjem, har kommunen litt få plasser avsatt til demente. Nasjonalt er anslaget at fire av fem gamle på sykehjem er demente. I Brønnøy er 30 prosent av plassene ment for demente.

Veldig få av beboerne på sykehjem ved nyttår hadde tilsyn av lege i fjor. 10 prosent av de på sykehjem ved årsskiftet hadde tilsyn av tannhelsepersonell i fjor. Andelen er veldig lav målt mot resten av landet.

Et opphold på en korttidsplass er relativt kort. Snittet i fjor var på 23 dager. Målt mot hvor mange gamle som bor hjemme, er andelen registrerte trygghetsalarmer noe bedre enn i normalkommunen.

Barnevern

10 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
ÅRSVERK: Stillinger med fagutdanning, per 1.000 barn 0-17 år (20 % vekt i sektoren)	4,1	4,4	4,1	3,0	2,7	2,4	241
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser m behandlingstid under 3 mnd (20 %)	39	83	89	1,5	4,6	5,1	143
SAKSBEHANDLINGSTID: Andel undersøkelser med behandlingstid under 3 mnd, snitt siste fire år (15 %)	40	50	62	1,0	1,3	2,3	333
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan (5 %)	97	99	90	5,7	5,9	4,9	186
PLAN: Andel barn med utarbeidet plan, snitt siste fire år (5 %)	80	85	90	4,5	4,8	5,2	98
PLAN: Andel barn under omsorg som har omsorgsplan (10 %)	75	100	90	3,3	6,0	4,5	206
TILTAK I HJEMMET: Andel saker med tiltak i hjemmet (10 %)	76	74	60	5,4	5,4	3,7	194
TIDLIG INNSATS: Netto utgifter til forebygging, helsestasjon og skolehelsetjeneste (5 %)	9 120	9 375	8 384	3,0	2,7	2,3	230
SAKSBEHANDLING: Avsluttede undersøkelser, per årsverk knyttet til saksbehandling og adm. (5 %)	13	14	13	3,7	4,6	4,1	81
BRUKERPERSPEKTIV: Brukerundersøkelser siste fire år (5 %)	1	0	0	2,7	1,0	1,0	206

Nasjonalt er barnevernet kanskje den sektoren med størst endring de siste årene. Nøkkeltall som for fire-fem år siden ga gode plasseringer på tabellen, vil ikke være bra nok i dag. Vi har også fått bedre informasjon om innholdet i barnevernet og om saksbehandlingen.

Målt mot hvor mange barn som har tiltak fra barnevernet, er det om lag to av tre tiltak som er i hjemmet. Det er ikke alltid mulig å ha tiltakene i hjemmet, noen ganger må barnet omplasseres. Likevel antar vi at det generelt vil være bra om tiltakene er i hjemmet - det har også vært en uttalt nasjonal ambisjon i mange år.

86 prosent av alle barn med tiltak i hjemmet nasjonalt har nå en tiltaksplan. Andelen er høyere enn noen gang og mer enn dobbelt så høy som for ti år siden.

83 prosent av barnevernssakene i Kommune-Norge ble behandlet innen 3 måneder i fjor. Aldri før har statistikken vært bedre.

Forbedret statistikk i saksbehandlingen har kommet i kjølvannet av bedre bemanning. I fjor flatet veksten ut, snittet er nå 4,3 fagstillinger per 1.000 mindreårige innbyggere i Norge.

Vi har i år tatt med nøkkeltallet for hvor mange barn som er omplassert ("under omsorg") som har en omsorgsplan. Dette skal barna ha. Oppdaterte tall viser at snittet er 92

prosent - det er bedre enn tidligere. Siden snittet er så høyt er det bare noen få kommuner som får dårlig karakter. Disse kommunene er det likevel interessant å identifisere.

Bemanningen av fagpersonell i barnevernet i Brønnøy er noe lavere enn i normalkommunen. Bemanningen ble litt dårligere i fjor, ifølge statistikken.

Kommunen har en god statistikk for saksbehandlingen i barnevernet. Sett de fire siste årene under ett, er statistikken litt dårligere enn i normalkommunen.

Andelen barn med tiltak og en utarbeidet plan er litt høyere enn i normalkommunen.

Andelen av sakene som har tiltak i hjemmet er midt på treet.

Kommunen har oppgitt at den ikke spurt brukerne på minst fire år. Hvis det stemmer, betyr ikke brukernes respons noe? Hvordan jobbes det da for å levere bedre tjenester?

Barnehage

10 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
BEMANNING (KB): Oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (20 % vekt i sektoren)	11 831	11 395	11 836	2,0	2,3	1,7	324
FAGUTDANNING (KB): Andel styrere og ledere med godkjent utdanning (20 %)	90	83	94	4,8	3,6	5,0	252
FAGUTDANNING (KB): Andel ansatte i kommunale barnehager med relevant utdanning (20 %)	33	38	41	2,8	3,4	3,0	226
AREAL (KB): Leke- og oppholdsareal per barn (10 %)	5,6	5,5	5,7	1,7	1,5	1,6	299
KJØNN: Andel ansatte som er menn (10 %)	14	12	15	6,0	6,0	6,0	17
MINORITETSSPRÅKLIGE: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, siste år (15 %)	85	100	100	4,7	6,0	6,0	1
MINORITETSSPRÅKLIGE: Andel av minoritetsspråklige barn som går i barnehage, snitt siste fire år (5 %)	86	91	97	3,7	4,3	5,2	42

Fortsatt er det relativt stor forskjell på hvor mange barn med norske foreldre som går i barnehage, og andre barn. Over tid har andelen økt, men den falt marginalt i fjor til 74 prosent (samlet går 90 prosent av alle 1-5-åringer i barnehage). Alle kommuner som har rapportert flere minoritetsspråklige barn i barnehagen enn det er i kommunen, har blitt korrigert til 100 % av Kommunal Rapport.

Aldri før har det vært en så stor andel menn som jobber i barnehage. Oppdaterte data viser at andelen økte til 8,8 prosent i fjor, riktignok en helt marginal vekst. Dessverre skiller ikke statistikken på kommunale og private barnehager.

Leke- og oppholdsarealet er ett av svært få publiserte nøkkeltall om barnehagene som ikke går på bemanning. Det måler bare innendørs areal, og er derfor ikke ideelt. Arealet henger ganske tett sammen med kommunestørrelse; store kommuner har lite areal og omvendt. På dette punktet er det altså relativt stor forskjell på gjennomsnittet (5,8 kvm) og normalkommunen (8,4 kvm). "Normalkommunen" betegner den som ligger midt mellom de beste og dårligste kommunene. Siden dette nøkkeltallet har så voldsomme forskjeller blir det svært mange kommuner som får dårlig karakter her.

I Kommune-Norge samlet har 93 prosent av styrere og ledere godkjent barnehagelærerutdanning, andelen har økt fra 91 prosent. Andelen ansatte med barnehagelærerutdanning eller annen pedagogisk utdanning øker også nasjonalt, fra 39 til 43 prosent. Aldri har andelen ledere og ansatte med pedagogisk utdanning

vært høyere.

Bemanningen ble litt lavere i fjor samlet sett. I snitt var det 11.419 oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager i Norge, en marginal økning fra 2014.

Bemanningen i barnehagene i Brønnøy er lav målt mot de som har best tall her. Som regel er bemanningen lavere jo større kommunen blir. Snittet er 11.419 timer per årsverk. Ifølge data for oppholdstimer per årsverk ble bemanningen 4 prosent dårligere i Brønnøy i fjor. Var det et planlagt kutt eller mer tilfeldige variasjoner?

Nesten alle styrere og ledere har godkjent utdanning. 41 prosent av andre ansatte i kommunale barnehager har pedagogisk utdanning. Landsgjennomsnittet er 43 prosent.

Alle barn med minoritetsbakgrunn går i barnehage, ifølge tallene. Det er meget bra. Snittet for landet er 74 prosent. Ulike tellestidspunkt for barn i barnehage og antall minoritetsspråklige barn er en feilkilde. Over tid er statistikken god målt mot resultatene ellers i Barnehage-Norge, og nær de beste kommunene.

Helse

7,5 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
LEGEDEKNING: Andel legeårsværk per 10.000 innbyggere (10 % vekt innen sektoren)	12,5	16,4	16,3	2,7	4,1	3,8	80
HELSESTASJON: Antall årsværk per 10.000 innbyggere under 5 år (5 %)	74	63	84	3,2	2,8	3,3	195
PSYKISK HELSEARBEID: Antall psykiatriske sykepleiere per 10.000 innbyggere (10 %)	4	4	7	2,6	2,4	3,3	128
JORDMOR: Antall årsværk per 10.000 fødsler (10 %)	0	0	0	1,0	1,0	1,0	234
INNLEGGELSER: Antall innleggelses på sykehus per 1.000 innbyggere (15 %)	292,3	288,9	250,6	3,4	3,4	3,3	283
SKOLEHELSE: Andel barn m fullført undersøkelse innen utgangen av 1. trinn (10 %)	100	100	100	6,0	6,0	6,0	1
HJEMMEBESØK: Andel hjemmebesøk, nyfødte innen to uker etter hjemkomst (10 %)	88	100	100	5,0	6,0	6,0	1
HELSESTASJON: Timer åpent i uka (5 %)	1,0	2,0	2,0	1,2	1,5	1,4	137
MEDISINBRUK: Diabetesmedisin, per 10.000 innbyggere (5 %)	26	27	27	4,0	4,2	4,3	167
MEDISINBRUK: Hjerter- og karmedisin, per 10.000 innbyggere (5 %)	146	149	152	3,2	2,9	2,8	303
MEDISINBRUK: Medisinbruk samlet per 10.000 innb. (5 %)	678	678	683	2,2	2,2	1,9	316
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter forebygging, kr per innb - snitt fire år (10 %)	255	282	248	3,6	3,7	3,4	102

Vi har oppdatert helsetabellen 20. august på grunn av feil. For noen få kommuner har dette vesentlig effekt på plasseringen både innen helse og totalt. Vi beklager feilen. I sektoren har vi lagt til flere data om årsværk. Det leder gjerne naturlig til at store kommuner kommer litt dårligere ut fordi årsværkene måles mot innbyggere. Området har flere indikatorer som det kan være vanskelig å gjøre noe med på kort sikt. Hvordan få ned medisinbruken er ikke noe kommunestyret kan vedta. Likevel - det er interessant hvis det i en ellers sunn befolkning er høy eller lav medisinbruk.

En ny indikator i år er åpningstider ved helsestasjon for ungdom per uke. Her er vi litt usikre på kvaliteten, en del kommuner oppgir at de ikke har helsestasjon i det hele tatt, hvilket virker rart.

83 prosent av alle nyfødte i Kommune-Norge hadde i fjor hjemmebesøk innen to uker, andelen er den høyeste i nyere tid. En del kommuner overrapporterer, de er satt til 100 prosent i barometeret. Hele 96 prosent av alle barn i Norge har nå en helseundersøkelse senest på 1. skoletrinn, opp fra 94 prosent fra 2014. For noen år siden manglet 10 prosent av barna slik undersøkelse. Siden statistikken nå er nesten perfekt, vil antakelig nøkkeltallet ikke bli med videre i barometeret, ettersom det i veldig liten grad skiller mellom kommunene. En del overrapporterer også her, og er satt til 100 prosent av oss.

Nytt av året er at vi har med data om jordmødre. En viktig feilkilde her er at noen kommuner, særlig mindre, leier inn denne tjenesten fra andre - og det framkommer ikke nødvendigvis i statistikkene. Nøkkeltallet "psykiatrisk sykepleier" er tatt inn igjen ettersom SSB ikke har publisert

data for antall personer med videreutdanning innen psykisk helsearbeid.

Legedekningen blir bedre over tid nasjonalt - den har økt fra 9,1 leger per 10.000 innbyggere for ti år siden, til 10,5 leger nå. Dette er også en indikator hvor innbyggertall spiller en rolle. To av tre kommuner har bedre legedekning enn gjennomsnittet.

Innleggelses på sykehus er en indikator som kan være vanskelig å påvirke direkte, men som likevel er viktig styringsinformasjon og hvor praksis varierer langt utover det som kan forklares av folks helsetilstand.

Legedekningen i Brønnøy er midt på treet. Kommunestørrelse har stor betydning på dette punktet. Dekningen av helsesøster målt mot antall småbarn i kommunen er middels. Antall psykiatriske sykepleiere er middels målt mot antall innbyggere. Nøkkeltallet er endret fra foreløpig til endelig versjon. Nytt i årets barometer er at vi måler jordmordekningen i kommunen, slik den er oppgitt i Kostra. Brønnøy har 1 jordmødre per 10.000 fødte barn. Noen kommuner kommer leier tjenesten fra andre, det fanges ikke opp her.

Alle elever hadde helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn. Alle nyfødte hadde ifølge statistikken hjemmebesøk innen to uker etter fødselen i fjor. Landsgjennomsnittet er på 83 prosent.

Sosial

7,5 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
STØNADSTID: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 18 og 24 år (15 % vekt innen sektoren)	4,4	4,1	3,6	2,2	2,8	3,7	166
STØNADSTID: Snitt stønadslengde for mottakere mellom 25 og 66 år (10 %)	5,5	5,1	4,8	1,3	2,0	2,6	303
STØNADSTID: Andel som går over 6 måneder på stønad (10 %)	39	34	31	1,8	2,3	3,0	236
ØKONOMI: Andel av mottakerne som har sosialhjelp som hovedinntektskilde (10 %)	50	51	57	2,3	2,2	1,7	360
AKTIVITET: Mottakere av kvalifiseringsstønad, andel av de som går over 6 måneder på sosialhjelp (10 %)	8	7	6	1,1	1,2	1,0	210
ØKONOMISK RÅDGIVNING: Brukere som får gjeldsråd, som andel av langtidsmottakere av sosialhjelp (5 %)	48	33	134	1,3	1,1	2,6	85
BOLIG: Andel søknader om kommunal bolig som blir innvilget (10 %)	80	87	56	4,6	5,0	2,7	323
INDIVIDUELL PLAN: Brukere som har individuell plan, som andel av langtidsmottakere (5 %)	14,0	15,7	15,7	1,7	2,0	1,7	84
FOREBYGGING: Netto driftsutgifter til veiledning og sosialt forebyggende arbeid - per mottaker (5 %)	3 051	3 503	4 125	2,8	2,9	3,3	119
AKTIVITET: Netto driftsutgifter til kvalifiseringsprogrammet per bruker (10 %)	57	78	100	1,5	2,7	2,7	136
KRISESENTER: Totale kostnader til krisesenter, per innbygger (10 %)	115	115	111	5,3	5,0	4,6	69

Ytre faktorer spiller en rolle. Hvis en bedrift med mange ansatte legges ned, er det ikke sikkert det er lett å finne ny jobb - og andelen som går lenge på sosialhjelp kan øke. Samtidig skal sosialhjelp være et kortvarig tilbud på vei over til andre faser, og barometeret legger vekt på kort stønadstid.

Nasjonalt har 48 prosent av de som får sosialhjelp, den som hovedinntekt. Andelen har økt sakte fra 44 prosent i 2011, og er nå tilbake på nivået i 2006. 36 prosent nasjonalt får sosialhjelpen i mer enn 6 måneder. Andelen har vært stabil de siste 10 årene. SSB oppgir dessverre ikke nasjonale snitt for stønadslengde.

Kvalifiseringsprogrammet skal hjelpe folk videre til jobb. Det kan bare gis en gang per bruker. Målt mot hvor mange som går lenge på stønad - en hovedmålgruppe for programmet - er det knapt 20 prosent totalt som fikk kvalifiseringsstønad i fjor, omtrent som året før. Andelen har vært stabil de fire siste årene.

Det er mulig i sosialtjenesten å lage individuelle planer. Den naturlige målgruppa er de som går lenge på stønad. Målt mot denne gruppa har knapt 10 prosent en individuell plan, andelen er ganske stabil over tid. Svært mange kommuner rapporterer ikke på dette punktet, eller dataene blir hemmeligholdt.

Stønadstiden for unge mottakere er midt på treet i Brønnøy. I barometeret regnes kort stønadstid som bra. Det må være positivt at sosialhjelp er en midlertidig løsning på vei mot noe mer permanent. Stønadstiden ble ørlite kortere for de unge i fjor. For de over 25 år er stønadstiden litt lenger enn normalen. Voksne går omtrent like lenge på stønad nå som for ett år siden.

31 prosent går på sosialhjelp i mer enn 6 måneder - det er en noe lavere andel enn snittet (36 %).

Andelen mottakere som har sosialhjelp som hovedinntekt er ganske høy i Brønnøy. I barometeret er det positivt at få har sosialhjelp som hovedinntekt. Snittet i Norge er 48 prosent. De som går lenge på stønad er en hovedmålgruppe for kvalifiseringsprogrammet. Målt mot denne gruppa er det 6 prosent som har gått på programmet i fjor.

Kultur

2,5 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkel tall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
PRIORITERING: Netto driftsutgifter til kultur, andel av totale netto driftsutgifter (15 % vekt innen sektoren)	3,1	3,0	2,7	2,6	2,3	2,1	308
IDRETT: Netto driftsutgifter til idrett per innbygger (10 %)	481	367	291	2,5	2,0	1,7	318
BARN OG UNGE: Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud for barn og unge (10 %)	1 342	1 225	499	3,4	3,2	1,9	262
BIBLIOTEK: Netto utgifter til bibliotek, per innbygger (10 %)	313	291	277	2,5	2,1	1,9	247
BIBLIOTEK: Utlån alle medier fra folkebibliotek per innbygger (10 %)	2,0	2,2	2,4	1,2	1,3	1,4	364
BIBLIOTEK: Besøk i folkebibliotek per innbygger (5 %)	2,4	1,5	1,7	1,9	1,3	1,5	319
KINO: Kinobesøk per innbygger (5 %)	1,1	1,0	1,0	2,3	2,2	2,2	150
SYSSELSATTE: Ansatte kulturarbeidere i kommunen (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning) (10 %)	6,2	6,8	6,3	3,2	3,3	3,1	122
MUSIKKSKOLE: Antall timer per elev (fra Norsk Kulturindeks, Telemarksforskning) (5 %)	19	15	21	4,3	3,9	5,3	38
MUSIKKSKOLE: Andel av elevene som går på kommunens musikk- og kulturskole (10 %)	209	148	136	4,1	3,3	3,3	65
FRITIDSSENTER: Antall besøk i året, per 1.000 innbyggere 6-20 år (5 %)	4464	1129		2,7	1,3		
FRIVILLIGE: Driftstilskudd til lag og foreninger, per innbygger (5 %)	220	740		1,2	1,8		

Nasjonalt bruker kommunene 3,8 prosent av alle netto driftsutgifter til kultur. Andelen har vært stabil de siste fire årene, etter et klart fall fra 2010 til 2011.

Netto utgifter til aktiviteter for barn og unge er i Kommune-Norge samlet på drøyt 1.200 kroner per innbygger. Nivået er veldig stabilt. Hva gjelder idrett inkluderer vi nå også driftsutgiftene til anlegg, som er en langt større post enn bare rene idrettstilskudd.

Nasjonalt har besøket i biblioteket tatt seg opp igjen etter et lite fall, og er nå tilbake på 2011-nivå for landet totalt - 4,4 besøk i året per innbygger. Utlånet fortsetter derimot å falle, nå til 4,4 utlån per innbygger. Det er første gang noensinne at besøket er på nivå med utlånet. Så bibliotekene brukes, men ikke i like stor grad som før til sin opprinnelige funksjon, nemlig å låne ut bøker og annet. Kommunene bruker stadig mindre penger på bibliotek, selv når vi inkluderer lønns- og prisvekst. I inntektssystemet er det ingen kompensasjon for lønns- og prisvekst på kulturtilbud, hvilket nok bidrar til å forklare at kommunene bruker like mye per innbygger i 2015 som i 2012. I samme periode er kommunal lønns- og prisvekst ("deflator") anslått til 10 prosent. Reelt har derfor kuttet i netto utgifter til kommunale bibliotek vært tilsvarende, målt per innbygger.

Telemarksforskning har laget Norsk kulturindeks, hvorfra vi har hentet to statistikker: kulturarbeidere per 1.000 innbyggere og antall timer undervisning hver elev faktisk har i kulturskolen.

Brønnøy brukte i fjor 2,1 prosent av totale netto utgifter på kulturfeltet. Det er vesentlig mindre enn landsgjennomsnittet på 3,8 prosent. Biblioteket er ganske lite besøkt, ifølge statistikken. Hvorfor ser det ikke ut til å være noen viktig møteplass? Et positivt trekk er det at besøket gikk litt opp i fjor. Mange kommuner har en motsatt utvikling. Utlånet fra biblioteket er lavt. I fjor gikk utlånet litt opp, målt per innbygger.

Telemarksforskning setter sammen oversikt over hvor mange kulturarbeidere det er i kommunene, privat eller offentlig. I Brønnøy er sysselsettingen middels målt mot folketallet. Andelen av barn fra kommunen som faktisk går på musikk- og kulturskole er omtrent som normalen i Kommune-Norge. Norsk kulturindeks fra Telemarksforskning viser over hvor mange timer hver enkelt elev i kulturskolen får. Tallene er beheftet med usikkerhet. I Brønnøy får elevene ganske mange timer undervisning.

Økonomi

10 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste år (10 % vekt innen sektoren)	-2,6	-4,6	0,8	1,4	1,0	1,9	375
DRIFTSRESULTAT: Korrigert netto driftsresultat siste fire år (15 %)	-0,4	-2,0	-1,9	2,6	1,7	1,1	400
DRIFTSRESULTAT: Brutto driftsresultat (10 %)	-0,5	-3,5	-0,4	2,2	1,3	2,3	341
DISPOSISJONSFOND: I prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	-1,3	-4,4	-5,9	1,4	1,0	1,0	416
GJELD: Netto renteekspontert gjeld i prosent av brutto driftsinntekter (15 %)	50	63	67	2,3	2,0	1,7	380
GJELD: Endring i renteekspontert gjeld siste år (10 %)	5	13	8	3,4	2,4	2,4	274
NETTO FINANSUTGIFTER: I prosent av brutto driftsinntekter, eksklusive avdrag (5 %)	1,5	1,3	1,6	2,1	2,2	1,8	327
INVESTERINGER: Snitt siste fire år, som andel av brutto driftsinntekter (10 %)	8,8	12,3	14,0	4,8	3,9	3,5	288
LÅN: Andel av investeringene som finansieres med lån, siste fire år (5 %)	80	72	72	1,6	2,0	1,9	327
PREMIEAVVIK: Oppsamlet beløp i balansen, i prosent av brutto driftsinntekter (10 %)	7,9	8,0	8,4	2,5	2,5	2,6	343

Netto driftsresultat korrigeres for et par viktige, tilfeldige elementer: Netto reduserte/økte utgifter som følge av premieavvik på pensjon og netto avsetning til bundne fond - penger kommunestyret ikke kan disponere som det selv ønsker og som derfor heller ikke kan dekke inn et underskudd eller settes på disposisjonsfond.

Siden korrigeringen i praksis består av å ta bort kunstige inntekter, blir korrigert resultat nærmest alltid dårligere enn netto driftsresultat.

I fjor var korrigert netto driftsresultat for hele Kommune-Norge 3,2 prosent av brutto driftsinntekter, mot bare 0,1 prosent i 2014. Det er første gang på ti år at sektoren har en driftsmargin som er bedre enn det Teknisk beregningsutvalg vurderer som nødvendig for å ha en sunn økonomi. Netto finans viser hvor dyr all gjeld er å håndtere. Snittet ligger på 0,6 prosent av brutto inntekter og har vært stabil de siste årene på grunn av kombinasjonen økt gjeld og stadig lavere rente.

Premieavviket i balansen skal etter hvert i nesten alle kommuner bli til en driftsutgift. Det er derfor relevant fordi summen må dekkes inn et annet sted, enten ved å redusere utgiftene eller bruke disposisjonsfond. I fjor falt premieavviket litt og utgjør i snitt for Kommune-Norge 6,5 prosent av brutto driftsinntekter.

Disposisjonsfondet er penger politikerne kan bruke til akkurat hva de selv lyster, med mindre kommunen går på et driftsunderskudd som må dekkes inn. Denne bufferen er ikke en fysisk bankkonto, men en størrelse i regnskapet som har stor betydning for handlingsrommet i budsjettet. Fondene øker i kommunene samlet og er nå på nesten 8 prosent av brutto driftsinntekter. Reservene har økt betydelig det siste året. For første gang på mange år er dermed disposisjonsfondet større enn det oppsamlete premieavviket.

Netto renteekspontert gjeld erstatter nå den gamle indikatoren netto lånegjeld. Her regnes inn penger kommunen selv har utestående hos andre, gjeld som finansieres av selvkostområdene og penger og andre omløpsmidler kommunen selv har plassert. Gjennomsnittet er knapt 34 prosent av brutto driftsinntekter. Drøyt 60 kommuner har ingen netto renteekspontert gjeld - omløpsmidler og fordringer utgjør en større sum.

Korrigert netto driftsresultat var såvidt i pluss i fjor. Men resultatet er klart dårligere enn anbefalingen fra Teknisk beregningsutvalg (1,75 %). Resultatet ble veldig mye bedre i fjor, var det et utslag av tilfeldige omstendigheter eller en planlagt endring? Målt over de siste fire årene har driften gått klart i minus. Kommunen bør ikke fortsette med slike tall over tid.

Det oppsamlete underskuddet er på 5,9 prosent av inntektene. Det er ikke bra. Kommunen er blant de dårligste i landet her. Det oppsamlete underskuddet er klart større enn for ett år siden, målt mot løpende inntekter.

Netto renteekspontert gjeld er dobbelt så høy som landsgjennomsnittet (34 prosent), målt mot brutto driftsinntekter. Det siste året har gjeldsgraden gått litt opp. Brønnøy har netto utgifter til finans, før avdrag, på 1,6 prosent av inntektene. Investeringsnivået har vært omtrent middels i Brønnøy de fire siste årene.

Brønnøy har et relativt stort oppsamlet premieavvik i balansen. Det skal føres som driftsutgift i årene framover og vil legge litt press på økonomien.

KBN Finans

- ET NYTT OG KRAFTIG VERKTØY FOR STYRING
AV KOMMUNENS SAMLEDE GJELDSPORTEFØLJE

Gir god oversikt over
kommunens finansielle stilling

Inkluderer faste standard rapporteringsmuligheter
- men også mulighet for skreddersøm!

Gir kommunen mulighet til å simulere ulike markeds- og
rentescenarier - og hvordan dette påvirker bruk av ulike
finansieringskilder og rentesikringsalternativer

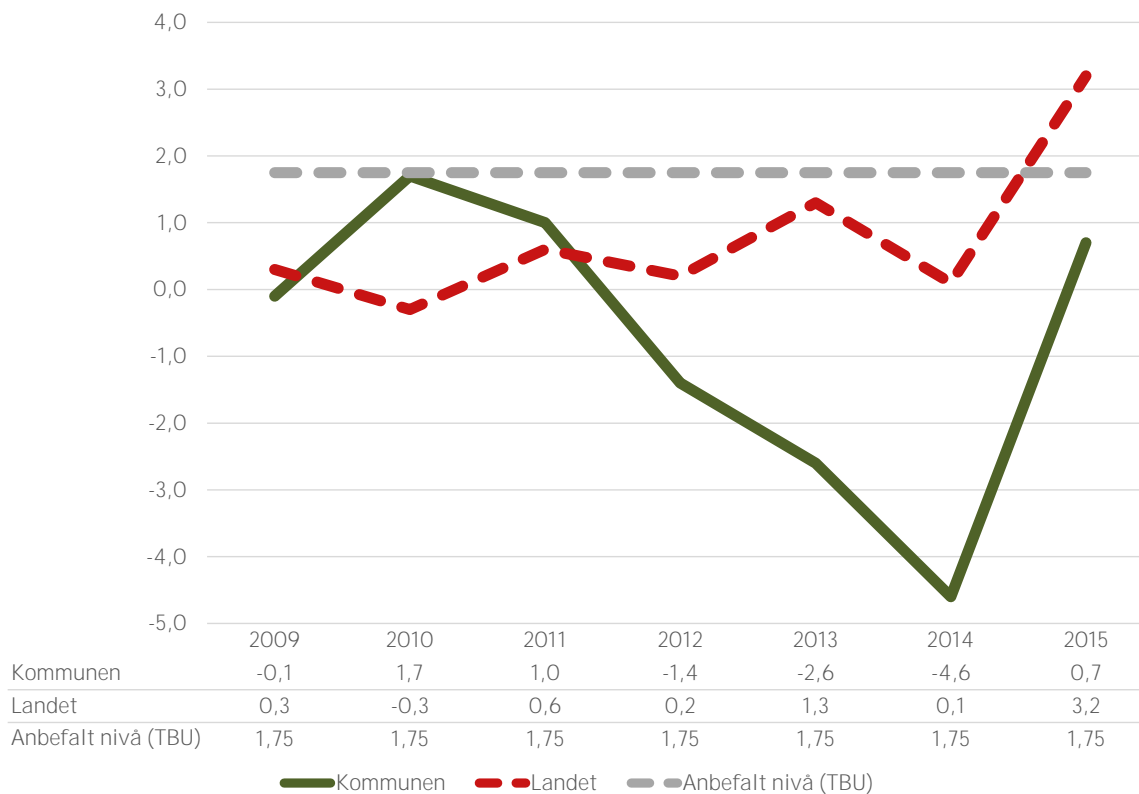
Gir kommunen mulighet til å vurdere egne posisjoner og
kommunens finansielle risiki

Kommunen får lett tilgang til dokumentasjon
tilhørende gjeldsporteføljen

Ta kontakt med vår utlånsavdeling for mer informasjon

WWW.KOMMUNALBANKEN.NO

Korrigert netto driftsresultat i kommunen

Netto driftsresultat er det viktigste nøkkeltallet i kommunesektoren. Det er både KS og staten enige om. Netto driftsresultat forteller imidlertid ikke alltid hvordan den reelle, langsiktige driftsmarginen er, fordi det er enkeltinntekter og utgifter som forstyrrer bildet.

I realiteten har netto driftsresultat vært for høyt de siste årene. Kommunal Rapport korrigerer derfor netto driftsresultat for to faktorer: netto premieavvik (f170/f171) og netto avsetninger til bundne fond. Tidligere justerte vi

også for momskompensasjon for investeringer, som til og med 2013 også havnet i driftsregnskapet.

Grafen viser utviklingen i korrigert netto driftsresultat for kommunen som konsern. Anbefalt nivå er Teknisk beregningsutvalgs generelle anbefaling for kommunesektoren (1,75 % etter at momskompensasjon forsvant ut av driftsregnskapet).

Kostnadsnivå

5 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
GRUNNSKOLE: Korrigerte netto utgifter til grunnskolesektoren (inkl SFO), per innbygger (30 %)	12 700	13 020	13 570	4,0	4,0	3,6	277
PLEIE OG OMSORG: Korrigerte netto utgifter til pleie og omsorg, per innbygger (35 %)	14 590	16 160	16 490	4,5	4,1	3,8	261
BARNEHAGE: Korrigerte netto utgifter til barnehage, per innbygger (15 %)	7 880	9 200	8 540	3,8	3,1	3,3	319
BARNEVERN: Korrigerte netto utgifter i barnevernet, per innbygger (5 %)	1 870	1 430	2 150	3,9	5,1	3,7	276
SOSIALTJENESTE: Korrigerte netto utgifter per til sosialtjenesten, per innbygger (5 %)	2 950	3 360	3 460	2,1	2,2	2,2	373
KOMMUNEHELSE: Korrigerte netto utgifter på området helse, per innbygger (5 %)	3 170	3 650	3 450	1,8	1,2	2,0	386
ADMINISTRASJON: Korrigerte netto utgifter til administrasjon, per innbygger (5 %)	3 260	3 810	3 750	5,1	4,6	4,4	193

Kostnaden er beregnet ut fra netto utgifter i tjenesten i fjor / utgiftsbehovet slik det framkommer for tjenesten i statsbudsjettet 2016. Dermed skal vi fange opp ulikheter som går på størrelse, sammensetning osv - og gitt at inntektssystemet perfekt korrigerer for forskjellene skal alle kommunene kunne sammenliknes med hverandre.

I denne sektoren korrigerer vi også den historiske kostnaden for kommunal lønns- og prisvekst. Hensikten med å presentere kostnaden i faste 2015-priser er å vise om tjenesten reelt blir billigere eller dyrere. Vi har brukt kostnadsnøklerne fra statsbudsjettet 2016.

Netto utgifter til grunnskolen (korrigert for utgiftsbehovet) i Brønnøy ligger omtrent på normalnivået for Kommune-Norge. Det er forskjell på landsgjennomsnitt og normalen (kostnaden midt mellom de dyreste og billigste). I Brønnøy ligger kostnaden 1230 kroner per innbygger over landsgjennomsnittet. Det er altså etter at vi har korrigert for ulikheter kommunene imellom.

Innen pleie og omsorg ligger kostnadene midt på treet. Målt per innbygger er den korrigerte kostnaden 590 kroner over landsgjennomsnittet.

Barnehagekostnadene ligger midt på treet. Korrigert kostnad til barnehage per innbygger er om lag 690 kroner over landsgjennomsnittet.

Barnevernet koster 340 kroner mer enn landsgjennomsnittet, målt per innbygger.

Innen administrasjon ligger Brønnøy 180 kroner over landsgjennomsnittet, målt per innbygger.

Målet med kommunen er ikke å drive billigst mulig, men å ha riktig kostnad ut fra hvordan tilbudet er prioritert og befolkningen sammensatt. En høyt prioritert tjeneste bør ha en høyere kostnad enn en som er lavt prioritert, målt mot resten av landet.

I Skole-Norge øker gjennomsnittlig kostnad ørlite mer enn lønns- og prisvekst. Det motsatte er tilfellet i pleie og omsorg, hvor en kraftig vekst i 2014 er erstattet av et marginalt kutt i 2015. Kostnaden er nå 15,900 kroner per innbygger.

Barnehagene har nasjonalt blitt marginalt billigere per innbygger etter et betydelig hopp i 2014. I barnevernet fortsetter kostnaden å stige, den er nå på 1.810 kroner per innbygger - en vekst på 34 prosent utover lønns- og prisvekst siden 2010.

Både sosialtjenesten og helse øker i kostnad Kommune-Norge sett under ett, mens utgiftene til administrasjon har gått ned - til 3.570 kroner per innbygger. Målt på denne måten bruker Kommune-Norge mindre til administrasjon nå enn i 2011.

Har kommunen potensial for å kutte kostnadene?

Tabellen viser hva som er kommunens korrigerte kostnad per innbygger, målt mot gjennomsnittet i landet, i eget fylke, egen kommunegruppe, den 100. rimeligste kommunen i landet, de 10 % rimeligste i henholdsvis fylket og kommunegruppa.

NB: De 10 største kommunene har vi samlet i gruppe 14, ellers følger gruppeinndelingen SSB. Netto utgifter er korrigert for kostnadsnøklerne i statsbudsjettet for 2016, for å være mest mulig oppdaterte.

	Komm.	Snitt landet	Snitt fylke	Snitt gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	13 570	12 340	13 040	12 840	12 000	11 832	11 592
Pleie og omsorg	16 490	15 900	16 050	15 890	14 470	13 530	13 974
Barnehage	8 540	7 850	7 650	7 900	7 460	6 381	7 214
Barnevern	2 150	1 810	2 030	1 960	1 480	1 036	1 390
Sosialtjeneste	3 460	2 220	2 840	2 520	1 780	1 620	1 592
Kommunehelse	3 450	2 580	2 670	2 400	2 110	2 008	1 728
Administrasjon	3 750	3 570	4 130	3 570	3 380	3 208	2 834

Tallene er oppgitt i kroner per innbygger

Tabellen under viser hvor stor prosentvis forskjell det er fra kommunens eget kostnadsnivå og opp eller ned til de ulike målestokkene. Minus: Kommunen er billigere enn målestokken.

	Snitt landet	Snitt fylke	Snitt gruppe	Topp 100	Topp fylke	Topp gruppe
Grunnskole	10	4	6	13	15	17
Pleie og omsorg	4	3	4	14	22	18
Barnehage	9	12	8	14	34	18
Barnevern	19	6	10	45	108	55
Sosialtjeneste	56	22	37	94	114	117
Kommunehelse	34	29	44	64	72	100
Administrasjon	5	-9	5	11	17	32

Teoretisk skal forskjellene mellom kommunene være utjevnet ved at vi korrigerer for utgiftsbehovet slik det framkommer i statsbudsjettet.

Miljø og ressurser

2,5 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
RESSURSER: Energikostnader per kvadratmeter bygg (20 % vekt innen sektoren)	116	102	103	3,8	4,1	4,2	171
RESSURSER: Samlet antall kvadratmeter per innbygger (såkalte formålsbygg) (15 %)	5,0	5,4	5,4	5,1	5,0	5,0	163
SØPPEL: Kilo per innbygger (15 %)	542	555	589	1,9	1,5	1,0	408
GJENVINNING: Andel husholdningsavfall lever til materialgjenvinning og biologisk behandling (15 %)	28	29	32	2,3	2,3	2,9	267
KLIMA: Plan med fokus på klima (10 %)	1		0	1,0		1,0	85
MILJØ: Andel innbyggere tilknyttet anlegg hvor rensekrav er oppfylt (10 %)							
MILJØ: Biler per 1.000 innbyggere (5 %)	497	506	514	4,0	3,9	3,8	115
VEDLIKEHOLD: Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter bygg (5 %)	216	229	214	5,4	5,7	5,5	29
REKREASJON: Netto driftsutgifter til rekreasjon i tettsteder, per innb. (5 %)	263	363	273	3,9	4,7	3,8	69

Sektoren er en slags samlepotte av litt ulike indikatorer som på forskjellig vis handler om miljø- og ressursforvaltning. Størrelse på egne bygg, kostnadene ved å varme dem opp og ved å vedlikeholde dem er sentrale nøkkeltall. Det er over tid mye mer miljøvennlig og økonomisk fornuftig å bygge relativt lite og vedlikeholde godt. Det finnes bare én kommunestatistikk knyttet til klima, etter det vi har klart å oppdrive, og den er med i mangel av noe bedre.

De sentrale byggene (rådhus, skoler, sykehjem osv.) er regnet med. I snitt er arealet nasjonalt på 4,7 kvadratmeter per innbygger. Dette er typisk en indikator hvor store kommuner kommer bedre ut enn små. Utgiftene til vedlikehold økte litt videre i fjor, fra 92 til 96 kroner per kvadratmeter, viser oppdaterte tall. Energikostnadene var omtrent uendret ifølge nye data - kostnaden per kvadratmeter er nå 100 kroner - ned fra toppen på 135 kroner i 2010. Alt er målt i løpende priser.

Energikostnadene for bygg i Brønnøy er litt under normalen i Kommune-Norge. Snittet er 100 kr per kvadratmeter. Kommunen ser ut til å bygge relativt effektivt - det er ganske få kvadratmeter bygg målt mot innbyggertallet.

Innbyggerne produserer mye søppel målt mot resten av landet. Finnes det naturlige forklaringer, eller er det et potensial her? Andelen av avfallet som går til materialgjenvinning og biologisk behandling ligger litt under normalen.

Kommunen bruker ganske mye penger på vedlikehold. Det regner vi som positivt; det skal i utgangspunktet forlenges byggets levetid.

Saksbehandling

2,5 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
FRISTBRUDD: Andel byggesaker med overskredet frist (20 % vekt innen sektoren)	5	4	1	5,4	5,5	5,7	109
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 3 ukers frist (20 %)		15	20		4,6	3,1	254
BYGGESAK: Behandlingstid saker med 12 ukers frist (20 %)	49	51	67	3,1	3,0	1,9	350
EIERSEKSJONERING: Behandlingstid (20 %)	30	30	55	4,1	4,1	1,0	329
REGULERINGSPLANER: Saksbehandlingstid (10 %)			240			4,2	171
OPPMÅLINGSFORRETNING: Saksbehandlingstid (10 %)	124	30	67	1,3	5,1	2,8	216

Fortsatt er det veldig få gode indikatorer for saksbehandling, og alle er innen byggesak/teknisk. Vi skulle gjerne sett at det fantes data for andre saksbehandlingstider, det er synd at ikke Kommune-Norge måler dette bedre.

I tillegg er det mange kommuner som ikke leverer data på dette området, noe som selvsagt øker usikkerheten om kvaliteten på nøkkeltallene.

Vi har prøvd å få med et spekter av ulike tjenester, men det er liten tvil om at byggesakene med klare frister har fått mest vekt. Derfor er andel saker der kommunen har overskredet fristene en viktig indikator. SSB har ikke publisert landsgjennomsnittet ennå, tidligere har det vært på 8 prosent - og andelen har økt over tid.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid nasjonalt for en sak som har tre ukers frist er så vidt innenfor selve fristen; 18 dager. Saksbehandlingstiden er veldig stabil over tid.

Saksbehandlingstiden for saker med 12 ukers frist økte

derimot litt, viser oppdaterte data. I snitt tar det 39 dager å behandle slike saker, én dag lenger enn året før. Mange kommuner rapporterer ikke hva gjelder saksbehandlingstiden, noe som er beklagelig.

Brønnøy er bedre enn veldig mange andre hva gjelder å overholde byggesaksfristene. Det er bra - kan kommunen komme helt i toppsjiktet her?

Proessen for søknader med 3 ukers behandlingsfrist er middels. Byggesaker med 12 ukers frist tar ganske lang tid å håndtere. Må det bare bli slik, eller er det mulig å få sakene raskere unna?

Vann, avløp og renovasjon

2,5 % vekt i barometeret

	Rapporterte nøkkeltall			Karakter			Plass
	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2014	KB 2015	KB 2016	KB 2016
GEBYR: Årsgebyr, vann, avløp, renovasjon og feiing (15 % vekt innen sektoren)	8 813	8 764	8 804	4,3	4,5	4,7	109
VANNFORBRUK: Snitt forbruk per tilknyttet innbygger (15 %)	418	375	332	2,8	3,0	3,9	293
VANNLEKKASJE: Estimert lekkasje per meter ledning per år (15 %)							
STYRING: Andel av husholdningene med vannmåler (15 %)	22	22	24	2,1	2,1	2,2	154
FORNYING: Andel fornyet vannledningsnett siste tre år (10 %)							
FORNYING: Andel fornyet spillvannnett siste tre år, avløp (10 %)							
ALDER: Beregnet snittalder for vannledningsnett (5 %)							
ALDER: Beregnet snittalder for spillvannnett (5 %)	16	16	17	5,6	5,7	5,7	29
VALGMULIGHET: Antall muligheter for å påvirke renovasjonsgebyr (10 %)	2	1	1	3,0	2,0	2,0	248

Hensikten med sektoren er å gi et innblikk i både om innbyggerne får nok igjen for det de betaler og hvordan kvaliteten utvikler seg.

Gebyrene skal i utgangspunktet være så lave som praktisk mulig. Samtidig er det viktig å se helheten: Lave gebyrer kombinert med store lekkasjer og gamle anlegg - er ikke bra. Det sentrale er derfor om det er sammenheng mellom gebyrene og den anslåtte kvaliteten.

En del kommuner mangler data for en del av nøkkeltallene. De siste årene har alderen på den kjente delen av vannettet og spillvannsnettet gått litt ned, en feilkilde er at deler av nettet har ukjent alder. Spillvannsnettet fornyes med en takt på 175 år, mens det vil ta 145 år å fornye vannledningsnettet med dagens utskiftingstakt. Estimert vannlekkasje bør også kunne si noe om kvaliteten på ledningsnettet. Lekkasjen er litt mindre enn tidligere ifølge oppdaterte tall, den er nå nede i 4,7 kubikkmeter per

meter ledning i året.

Gebyrene for vann, avløp, renovasjon og feiing i Brønnøy er litt lavere enn normalen. Det er positivt så sant det ikke betyr at vedlikeholdet på anleggene lider.

Vannforbruket per innbygger er middels. Lavt forbruk er ressursbesparende og positivt. Andelen innbyggere med vannmåler er litt lavere enn normalen i Kommune-Norge.

Spillvannsnettet (avløpsnettet) har ganske lav alder målt mot normalen i Kommune-Norge. Det er bra.

Viktigste endringer fra foreløpig til endelig utgave

Det er gjort noen få endringer fra den foreløpige utgaven i mars. Leksehjelp er nå inkludert på alle trinn, siden det er valgfritt for kommunene hvilket nivå de ønsker å tilby dette på.

Innen helse har vi i denne omgang tatt ut medisinerbruk psykiske lidelser, siden dette i større grad er knyttet til spesialisthelsetjenesten.

Slik beregner vi karakterene for hvert nøkkeltall

De 5 % beste verdiene innen ett nøkkeltall får karakteren 6 - som er toppkarakteren. Ved å sette grensen på ca den 20. beste kommunen unngår vi problemet ved at det ofte er enkelte kommuner som ligger særlig langt unna "normalen".

På samme måte er grensen for bunnkarakteren 1 satt ved de 5 % laveste verdiene for nøkkeltallet.

Når vi har laget denne skalaen, betyr det også at en kommune som får karakteren 3,5 har et nøkkeltall som ligger midt mellom grensen for topp- og bunnkarakter (3,5 ligger midt mellom 1 og 6). Det er disse kommunene vi ofte betegner som "normalkommunen". Hvis en kommune mangler et nøkkeltall, har vi gitt den karakteren 3,5 for å kunne beregne en totalskår.

Spørsmål om Kommunebarometeret, eller vil virksomheten bli abonnent? Send epost til barometer@kommunal-rapport.no